

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt. o. é.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szűnetre 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Haasensteint és Voglernél (Nener-Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilttéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimandók. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869. II-dik félévi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.

Félévre 6 " " "

Évnyegyedre 3 " " "

Egy órára 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési összegek beküldésénél **postai utalványt** kérünk használni, mely **jutányosabb** és kevesebb fáradsággal jár a pecsét alatti küldésnél; így például: 3 frtért 18 krt kell fizetni a feladásnál és 3 krt itt az átvevésnél, holott a **postai utalványra 1 darab 10 kros bélyeg ráragasztásával minden ki van fizetve.**

Stein János,

a „K. Közlöny” kiadója.

A cultus köréből.

II.

(A tanügy: országos egyetemünk. Kolozsvárra tervezett egyetem. Szakfőiskola memorandumuma a kolozsvári egyetem szervezéséről. Középtanodák szervezése.)

Lássuk nagyjában mik történtek a tanügy körül. Kezdjük felülről.

Egyetlen országos egyetemünk még mind tespedésben van. Új tanszékek állítottak ugyan fel, s új emberek, kivált magán tanárok kinevezése által az egyetemen némi frissebb szellem ébresztett ugyan; de az egyetem általában mégis a régi, reá nehezül a kath. theologiai facultás, ott a nemzeti genius helyett a particularis felekezeti tendenciák, melyek a tudományok is olykor sajátos irányt adnak; ott némely czopfos uszok, melyek nem a mai időből valók. Szóval a pesti egyetem még mind nem nemzeti intézet s a tudományoknak nem elég szabad műhelye. Innen van, hogy gymn. tanárjelölteink most is külföldre kénytelenek seregelní magasabb tudományok szerzése végett.

Elég sajnós, hogy ez így van; hogy egy akkora ország, mint hazánk, egyetlen egyetemre szorult s az is félszeg. És itt eszünkbe jut megint a Kolozsvárra tervezett egyetem eszméje, melynek felállítására ha annyi lényeges ok nem volna, az az egy is elég volna, hogy a pestinek versenytársa legyen; mert régi igazság, hogy a nemes vetélkedésből jó származik, s a tudományok a monopolizálás fonyasztására van.

Mi jól tudjuk, hogy egy egyetem felállítása nem oly könnyű dolog; de arról is meg vagyunk győződve, hogy hazánkban egy második egyetem felállítását oly fontos okok kívánják, hogy ennek a legnagyobb áldozatot is meghozni kötelesség. Hogy a pesti egyetem másként vélekedik, azt értjük; de hogy az ő véleménye itt nem dönthet, az is természetes. S miután többször hallottuk, hogy báró Eötvös miniszter úr maga is óhajtja egy második egyetem felállítását; miután Kolozsvárt a jog- s most felállított gazdasági akadémiákban és a sebészeti facultásban egy universitásnak jelentékeny elemei léteznek; nem hihetjük, hogy ez a kérdés még sokáig vajudjék. Távol van tőlünk, hogy egyszerre egy kész egyetemet várjunk; hanem hogy pl. a jogi facultás mielőbb egyetemi rangra emeltessék s megfelelőleg szerveztessék, s hogy azután egy-két évre az orvosi s majd a philosophiai facultások egymás után felállíttassanak: ezt igenis várjuk, mert nagyon szükségesnek tartjuk.

Bizonyosként írják, hogy a közoktatási miniszter szeptember hó folytán Erdélybe utazik. Ez alkalmat az erdélyieknek s különösen a kolozsváriaknak fel kellene használni arra, hogy a miniszter urat minél alaposabban megnyerjék e fontos ügynek s minél inkább meggyőzzék halaszthatatlanságáról. Vajjon nem volna helyén, hogy a városi képviselőtestület, egyetérve a jog-

akadémiai tanári karral, a muzeum tisztviselőivel s más erre hivatott szakemberekkel, egy bizottságot szervezve, mely a felállítandó egyetem kivételének részleteiről előbb tanakodnék, s egy a miniszter úrnak átnyújtandó memorandumot készítené? A dolog oly fontos, hogy minden fáradságot megérdemel, mely valamit lendítene rajta.

Hogy a cultusminiszterium a középtanodák szervezésével is foglalkozik: ezt az általa készített s közmegevitásra bocsátott gymnasiumi s reálnodai tervezetek is bizonyítják. Igaz, hogy a gymn. tervezet minden oldalról keményen megrostáltatott; de ez nem baj; elvégre is a sokoldalú megvitatásból állhat elő a jó; a kormánytól csak azt kívánjuk, hogy hallgassa meg a tervezeteire nyilatkozó különböző véleményeket, s azoknak gondos összevetése után állapítsa meg tervezeteit, megmondván okosan, hogy nem az a legjobb terv, mely általán legeszményibbnek s legkételetesebbnek látszik, hanem az, mely a létező viszonyok kellő tekintetbe vételével bizonyul legegyszerűbbnek. Ha valahol nem: a tanügy terén igazán nem kívánjuk a könnyűszerű kísérleteket, s épen ezért méltányoljuk a cultusminiszteriumnak ebbeli óvatos eljárását. Bg.

Egyenlőség a kötelességekben, egyenlőség a javalmakban.

A legsarkalatosb reformon bírósági rendszerünk kezd átmenni. Ez irányban már el lett fogadva egy pár oly institutio, mely ösintézményekkel egyes ellenében áll. A választás helyébe a kinevezés lett behozva; ez európai szükségesség volt, miről már e lapokban elmondattak a nézetek. Ösintézményünk e részben teljesen megváltozott. Továbbá a bírók a parlamentből ki lettek zárva. Ez institutio is teljes ellentéte a réginek. Ezelőtt a királyi tábla és gubernium testületileg volt tagja az országgyűlésnek, azon elvből, hogy ott, a hol a törvényt alkotják, jelen legyenek azok, kiknek a törvényt legalaposabban kell tudniok. Hogy miért kellett most épen a codificatio korában kizárni az országgyűlésből azokat, kiket a közvélemény a bírók közül hivatott volna meg a képviselői kötelességekre, melyből még a republicánus Svájcz is csak a papokat zárta ki? azt mi gyarlóbb emberek, kivált hazánk értelmiségi viszonyai közt, valóban fel nem foghatjuk, s különösen, hogy miért lettek a főbb törvényszékek bírái kizárva, kik eddig nálunk az országgyűlés rendes tagjai voltak, s közből a zöldsasztal körül foglaltak helyet, az országgyűlés jegyzőiből lévén a tábla jegyzői, az ítéletesterek, míg most nemcsak testületileg, de egyénileg is ki vannak zárva, s a közvélemény joga korlátolva irányukban. Hogy ennek miért kellett így lenni? nem tudjuk; *) de így van, tehát nyugodjunk meg rajta, mert a törvényhozás akarta így, az pedig a nép souverainitás kifejezése, s respectálni kell határozatait.

Hanem, midőn a bírótól annyi minden követeltek, s kötelessége már hivatásánál fogva osztani a méltányos igazságot, akkor azt maga irányában is joggal követelheti.

Nálunk a radicales átalakulás meglelt, az unio következtében, egy királyi táblának lön, két székhelyre áttéve; de mindenben ugyanazon szabályok alá helyezve, még régi táblánk „méltóság” czime is „tekintetes”-sé lett gyakorlatilag átváltoztatva, s „méltóságos” bírái „nagyságos”-oknak kezdetek ex usu czimeztetni; csak egy nem változott: a fizetés.

A pesti tábla bíráinak fizetését 3600 frtra emelték fel, a vásárhelyi táblánál fizetésük maradt in statu quo 2000 forint, ebből is az első évben havanként 47 forint húzták le characteris taxa és adó czim alatt.

Hogy ugyanazon hivataloknál e különbség miért tételt akkor, midőn az összes adó-hivatalnokokat, iskolafelügyelőket, s egy szóval minden más országos tisztviselőt a Királyhágon túl és innen egy-

*) A törvényhozás a bírót mindennemű külső befolyástól függetlenül kívánván tenni, azt a politikai pártközdelem befolyásától is meg akarta óvni, mire nálunk, hol a pártzenvedély még a törvényszékek zöldsasztalai körül is befészkelte magát, nagy szükség van. A választott ép úgy bent van a pártközdelem áramlatában, mint a választó, már pedig, míg a képviselőnek szükségképp határozott pártmbernek kell lenni, a bírónak semmi esetre sem szabad pártállást foglalnia, hanem az igazságot minden pártkonzeny, vagy ellenszenyűl menten, részrehajlatlanul ki kell szolgáltatnia. Szerk.

aránt fizetnek, s hogy Erdély területén a legesélyesebb fizetést épen az itteni főbírótagjai húzzák, kiktől annyi képesség, munka és feddhetőség már állásuknál fogva követeltek; ez csak az itteni pénzforgalomról hibás információk következménye lehet.

Hogy pedig azon információk nagyon hibások lehetnek, könnyen megítélhetni az erdélyi forgalomból. M. Vásárhelyt tisztességes 4—5 szobás szállás díja 457—570 forint, a fának öle a mult télen, helybeli raktárakban 25 forint volt, a zsemle ára annyi, mint Pesten, a hús fontja 20 kr volt, most 18. Vajjon mivel lehet indokolni azon lényeges különbséget, mely a m. vásárhelyi s a pesti királyi tábla tagjainak fizetése közt fennáll.

Mi azt merjük állítani, hogy a pesti táblai bíró jöhet kevesebből ki, mint egy m. vásárhelyi. Pest nagy város, hatalmas vagyonu emberek viszik ott a főzerepet; egy septemváltól, egy táblai ülnöktől, mint olyantól, a társadalom nagy luxust nem követel, M. Vásárhelyt az ülnökök a társadalom felszínét képezik az ország alkotmányos korszakában, s jövőre is hivatva vannak irányadólag folyni be; Pesten vendéglőben s szabadban tetszés szerint étkezhetni, Vásárhelyt egy főbb rangu embernek tisztességes házat és asztalt kell tartani. Szolgálatának igen takarékos emberek házi naplójából adatal, arra, hogy egy család ember csak annyira is tisztességes házat, minőt egy főbb rangu államtisztviselő állása a legkorlátoltabb kiadások alapján megkövetel, 4000 frt évi kiadás alól fenn nem tarthat, s igazolni lehet, hogy a táblai bírák nagyobb részének még egyszer annyit kell sajátjukból fordítani háztartásukra, a mennyi fizetéssel ellátva vannak, dacára annak, hogy hat héti szünetnél többet nem igényelhetve, birtokuk kezelésétől el vannak zárva.

Kétségtelen tehát, hogy a méltányosság alapján állott id. gr. Teleki Domokos ő maga, midőn e tárgyban az országgyűlésen megtette interpellációját, s azt hisszük, hogy a miniszterium és országgyűlés szintén tekintettel lesz azon méltányos jelszóra: „Gleiche Lasten, gleiche Rechte.”

De fűzzük tovább e jelszót a bíróság köréből, hova, nézetünk szerint, az ügyvédek is tartoznak.

Az ügyvédi szolgálatra nézve az igazságügy-miniszterium nem régen egy rendeletet bocsátott ki, melyben egy felül szabály lett kimondva, az t. i., hogy a Pesten censurázott ügyvéd a királyság egész területén érvényes oklevelet kap, míg a Vásárhelyt censurázott csak a Királyhágon innen.

Mi e rendszabályt indokolhatlanak tartjuk.

1848 előtt Erdély külön ország volt és a separatio után külön hozta törvényeit, s törvénykezésünk így ha egy alaptól is indult ki, sokban különbözött a Magyarországitól.

Midamellett a M. Vásárhelyt nyert stallumal az ügyvéd működhetett az egész magyar királyság területén.

Most polgári perrendtartásunk egy, a büntető eljárás azonos, a magyar és az osztrák törvényeket egyaránt tudni kell ügyvédnek és bírónak ott és itt egyaránt. Igaz, hogy Magyarországon a separatio után hozott törvényeiből itten nem censuráltak; de Pesten sem Erdélynek azután hozott törvényeiből, már pedig Erdélyben az erdélyi, Magyarországon a magyarországi törvények szerint kelleitven megítélni az akkori dolgokat, a magyarországi ügyvédnek, ha Erdélybe jó, ép úgy kell tudni Erdélynek általános, valamint specíficus (székely és szász), mint az erdélyi ügyvédnek, ha Pestre megy a magyarországi separatio utáni törvényeket — és miután itt ezen felül az osztrák törvény is érvényben maradt, bizonyos, hogy Erdélyben több mindent kell tudni az ügyvédnek, mint a Királyhágon túli Magyarországon, mert Verböczy hármas könyve Erdélynek is törvénye, s a mit Magyarországon azután külön alkotott, annyit ugyancsak azalatt Erdély is külön szintén alkotott.

Miért kellett tehát az erdélyi ügyvédi kart kevésbé képesítettnek tekinteni, mint a Magyarországit? ezt mi indokolva teljeséggel nem látjuk, s nem tudjuk, hogy azon pár lélekszámra lepadt egyéniség, kiket még Erdélyből a miniszteriumban láthatunk, hogyan informálta a miniszterium illető referensét ezen kérdésben?

Vajjon mi öregebbek, kik régen tettük le ügyvédi vizsgánkat, melylyel működésünk jogát akkor az egész királyság területére megnyertük, el vagyunk-e már most azon jogtól zárva, a mit birtunk akkor is, midőn Erdély s Magyarország külön országos complexumok valának? Azt hisszük, hogy egy élvezett jogot törvényhozás útján, vagy törvény útján kivül elvenni, nem is lehet.

De ily intézmény méltányosság és kölcsönös tisztelet szempontjából sem létesíthető, s mindenestre állani kell itt is a reciprocitás elvének, alant annak, hogy „Gleiche Lasten, gleiche Rechte.” Egy régen censurázott.

Pest, sept. 6. 1869.

(r. l.) Pest kiürült; az egész város Fiumében van. De nemcsak itteniek mentek oda sokan, ha mindjárt nem tartoznak is a természetvizsgálók közé, hanem az ország legtávolabb eső vidékeiről szintén, még pedig számosan, és bizonyára még többen mentek volna, hanem a beiratásokat épen a tömeges jelentkezés miatt be kellett zárni, mert a fumei hatóság azt közlé, hogy több természettudósnak, mint a mennyi már jelezve volt, legjobb akarat mellett sem adhat szállást.

Igy történt, miszerint azok száma, kik e napokban érkeztek ide a provinciáról, de a nagy összecsuódulás miatti félelemből nem mertek tovább utazni — legio.

A fumei összes vendégek eddigi tudósítások után itélve, ezernégy száz-an vannak. Jó barátaink, kikkel fájdalom birunk quantum satis, mint mindenben a mi Magyarországon történik, ugy ebben az ártatlan fumei expeditióban is találtak már ürügyet mindenféle gyanúsítások és rágalmaszások kobilására, s hirdették: hogy a magyar vendégek a horvát czég-táblákat, zászlókat, czimereket fogják erőszakkal levérni, és ekképen lebüteni természetvizsgálói hevéket; de biz ebből az egészből — az illetők roppant sajnálkozására — semmisen lesz. A magyar vendégek nyugodtan érkeznek és mulatnak majd a fumei szíves házigazdák körében, hagyván a politikai dolgok kifejlődését a rendes uton tovább haladni.

A mai nap folytán Pestre érkezett fumei táviratok a legszebb rendet konstatalják, a mely ott tegnap, a megjelenés, és ma, a gyűlés ünnepélyes megnyitásának napján nyilvánult.

E tárgyat megérinteni a reá vonatkozó tarkabarka hírek ellenében időszertnek tartottam.

Kormányfőink már kezdenek visszaérkezni üdülési kirándulásaikból, hogy újból hozzákezdjenek a munkához, melyet az országgyűléshez való előkészületek tesznek szükségessé.

A törvényhozás összehívásának határnapja eddig még nem látszik megállapitva lenni.

Némelyek e folyó hó végét robesgetik, én azonban hajlandóbb vagyok inkább azokhoz esat-lakozni, kik október elejére várják az összehívást, vagy plane közepére, hogy az országgyűlés tagjai othonn tölthessék a szünet-idényt.

A budget legközelebbi tárgyalása alkalmával — miként már előre lehet gyanítani — erős támadás fog bizonyára intézteni — többi között — a hirlapbélyeg ellen is, a mely — tudvalevőleg — nagyon zsibbasztólag hat a journalistikára és óriási teher gyanánt nehezedik reá.

Ezen indirekt adó nem eventüális eltörlése esőkkenteni fogja ugyan az állam jövedelmét, a miniszterium mindamellett — miként hallom — nem szándékozik azt ellenezni, — annyival inkább, mert a Lajthán túl is alkalmasint kimondatik föltte a „perat!” — és így romba dőlend a Bach-Schmerling rendszer ezen egyik utált emléke, s a lapirodalom felszabadul nyúge alól.

A bélyeg, hetilapoknál nem sokat nyom a latban, de a napilapoknál igen, és ha eltörlötetik, — utóbbiak előfizetési ára 3 frttal lehet olcsóbb, mely körülmény, kétségkívül, szaporítandja az olvasók számát.

De szaporodni fog a lapok száma is.

Még nyakunkon a teher és már is hallani irodalmi körökben tömérdek új lap keletkezéséről híreket, melyek mihielyt a bélyeg eltörlötetik, mindjárt megindíttatni szándékoltnak.

Némely vérmes reményt vállalkozók, persze, szinte feledni látszanak, hogy egy lap fenntartására még más is szükséges, nemcsak bélyegmentesség, t. i. olvasó közönség.

Azonban ez az ő dolgnak.

Csak jöjjenek.

Majd győz az, a mi jobb!

Bizottsági határozatok

az osztrák-magyar monarchiai összes országait érdeklő közös kiadások 1870. évre megállapított előirányzata és a szárazföldi hadsereg 1869. évi szükségletére kért póthitel tárgyában.

I. cikk. A magyar korona országai és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok által közösen fedezendő rendes szükséglet költségvetése az 1870. évre következőleg állapítatik meg:

I. A közös külügyminiszteriumot illetőleg:	
I. czim. 1. Központi vezetés	374.677 frt,
2. Titkos kiadások	500.000 " "
II. cz. Diplomatai költségek	962.450 " "
III. cz. Konsulsági hivatalok költségei, a konsulsági jövedelmek levonása után	469.044 " "

IV. cz. A Lloyd államsegélye, az elsőbbségi adósság kamatainak, jövedelmi adójának s a remélhető 80.000 fital előirányzott posta jövedelemnek levonása után 1.718.000 frt.

Összesen: 4.024.171 „

Az átruházási jog az egyes címek tételei közt megengedettek, kivéve a titkos költségeket, melyeknek javára áttétel nem eszközölhető.

II. A közös hadügyminiszteriumot illetőleg:

A) Tekintve a szárazföldi hadsereg rendes szükségletét:

I. czim. Központi vezetés. 2.850.000 „

II. czim. (az előirányzatban III.) Felsőbb parancsnokságok és törzsek 1.450.000 „

III. czim. (az előirányzatban IV.) Hadcsapatok 22.300.000 „

IV. czim. (az előirányzatban V.) Katonai szekerészet 250.000 „

V. czim. (az előirányzatban VI.) Katonai képző intézetek 1.078.662 „

VI. cz. (az előirányzatban VII.) Élelmezési raktárak 475.000 „

VII. cz. (az előirányzatban VIII.) Ágyraktárak 38.000 „

VIII. czim. (az előirányzatban IX.) Ruházati raktárak 140.000 „

IX. czim. (az előirányzatban X.) Tüzérségi hadszertűgy 2.740.000 „

X. czim. (az előirányzatban XI.) Szekerészeti szer-rakbelyek 120.000 „

XI. cz. (az előirányzatban XII.) Utászati szertűgy 29.500 „

XII. cz. (az előirányzatban XIII.) Katonai építészeti igazgatóság 2.100.000 „

XIII. cz. (az előirányzatban XIV.) Földrajzi intézet 300.120 „

XIV. czim. (az előirányzatban XV.) Katonai egészségügy 2.050.000 „

XV. czim. (az előirányzatban XVI.) El-látási ügy 10.743.000 „

XVI. cz. (az előirányzatban XVII.) Fegyintézetek 75.575 „

XVII. cz. (az előirányzatban XVIII.) Különféle kiadások 180.000 „

XVIII. cz. (az előirányzatban XIX.) Határörvidék 200.000 „

XIX. czim. (az előirányzatban XX.) Természetbeni élelmezés 11.900.000 „

XX. czim. (az előirányzatban XXI.) Legénységi eledel 8.600.000 „

XXI. czim. (az előirányzatban XXII.) Ruházat és ágyművek 6.400.000 „

XXII. czim. (az előirányzatban XXIII.) Pótló-szerzés 940.000 „

Összesen 74.959.000 „

Ebből levonva a saját bevételt 3.114.000 „

a szárazföldi hadsereg rendes szükséglete fedezésére a közös pénztárból engedélyeztetik 71.845.857 „

Az átruházás az egyes címek keretén belül a tételek közt megengedettek, az egyes címek között pedig meg nem engedettek.

B.) Tekintve a haditengerészet rendes szükségletét

I. czim. Központi vezetés 108.332 „

II. czim. Hatóságok és hivatalok 320.248 „

III. cz. Felszerelt és tartalék-hajók 1.463.080 „

IV. czim. Hadsereg és intézetek 879.845 „

V. czim. Elkülönítettek 258.152 „

VI. cz. Hajóépítészeti és gépek 3.702.152 „

VII. czim. Tüzérség 237.837 „

VIII. czim. Szárazföldi és vízi építkezések 137.666 „

IX. czim. Különös tengerészeti

kiadások 172.000 „

X. czim. Ellátási költségek 194.000 „

Összesen: 7.473.312 „

Ebből levonva a saját bevételt 100.000 „

a haditengerészet rendes szükséglete fedezésére a közös pénztárból engedélyeztetik 7.373.312 „

Az átruházás az öt első czim között megengedettek, az öt utolsó czimnél azonban csak a címek keretén belül.

III. A közös pénzügyminiszteriumot illetőleg:

I. czim. Központi vezetés 91.044 „

II. czim. Központi pénztár 20.040 „

III. czim. Számosztály a pénzügyminiszterium és a központi pénztár számára 20.946 „

IV. czim. Külügyminiszterium nyugelvezményei 252.347 „

V. czim. Katonai övezeteknek s árváknak, valamint az 1860-ik évi november 1-je előtt nyugalmazott katonai számosztályi és udvari hadszámvevőségi hivatalnokok- s szolgálók kincstári pénztárak részéről fedezendő ellátási élvezményei 1.190.000 „

VI. czim. Kincstári pénztárakból fizetendő tengerészeti nyug- és kegydíjak 17.000 „

VII. czim. A katonai központi s tengerészeti számvevőség hivatalnokainak s szolgálóinak nyugelvezményei 142.000 „

VIII. czim. Közös nyugdíjak a pénzügyminiszteriumnál 600 „

IX. czim. Közös nyugdíjak a fűszámszéknél 2.600 „

Összesen: 1.736.577 „

Az átruházás az I-ő czim 14. 15. 16. és 17-ik tétele, és a II. czim 8. és 9 ik tétele között megengedettek. (Folytatása következik.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

(Folytatás.)

által magát a tárgyalás alkalmával lehetőleg tisztázni. Egyébiránt ez az ő dolga! A vizsgálatok folynak, miből következtetni lehet, hogy a kormánybiztos teljesen tisztában van azokkal, miket a dolgok ily állásában tennie kell, s remélni lehet, hogy a reábizott ügyet mielőbb az annyira várt megoldáshoz vezetendi.

Cserefalvi.

A kolozsvári kereskedelmi- és iparkamara folyó 1869. aug. 12-én tartott közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonata.

(Folytatás.)

5. Olvastattat az országos ipar-egyesület, országos gazdasági-egyesület és országos képzőművészeti társulat küldöttéből alakult ideigl. kiállítási bizottság felszólítása a jövő 1870-dik év őszén, vagy 1871. tavaszán tartandó hazai gazdasági, ipar és művészeti kiállítás ügyében, a mely felszólításban kérdést tesz a bizottság: mily részvétre számíthatni e kiállításra a kamara kerületéből, mily termelvények fognak leginkább kiállítatni és mennyi helyet fognak körülbelül igénybe venni?

A gyűlés a bizottság kérdéseire következő értelemben határozó válaszolni: a kamara őszinte örömmel üdvözi a bizottság által felkarolt kiállítás tervét, s részéről rajta lesz, hogy kerületében minél szélesebb körben és minél nagyobb részvétet keltsen iránta, s reméli is, hogy az iparkészítvények, de legkivált a nyers termékek abban keletlenek lesznek képviselve, arra azonban a legjobb szándékkal sem tud még megközelítő felvilágosítást adni, hogy a küldendő ezikkre mekkora tért fognak igénybe venni, mert ehez az addig megnyitandó vasút által föltételezett közlekedési lehetőségén kívül legalább is a főbb iparos és gazdasági vállalkozók kikérdeése kívánatik, a mire pedig a bizottság által a feleletre kitűzött határidő rövidsége mellett hiányzik a kellő idő.

6. Olvastattat a főmlgu kereskedelmi miniszterium azon rendelete, a mely mellett leküldi kővárvidéki Berkesz községének kérvényét, s az erre vonatkozó irományokat betivásár tarthatás iránt hetenként csütörtökön, s felhívja a kamarát közforgalmi tekintetből: e kérvény felett véleményét mondani.

7. Ezzel kapcsolatban lön felolvasva ugyan- csak a főmlgu keresk. miniszteriumnak kelt rendelete, a melyben véleményét kíván a n.-somkúti országos vásárok tulajdonosainak azon kérése felett, hogy e vásárok, legkivált az izraelita ünnepek miatt, szombat napról szeredára tétessenek át.

A gyűlés mindkét ügyet Bogdán István elnökölte alatt Mamicza János és Bréver János urakból álló bizottmányának adja által.

8. Olvastattak a főmlgu pénzügyminiszteriumtól az adóreform tárgyában alkotott bizottságok felszólításai, jelesen:

- a) a dohány-jövedékre,
- a) a szesz-adóra,
- a) a cukor-adóra,
- a) a só-jövedékre,
- a) a jövedelmi és személyes kereseti adóra,

végül f) a földadóra vonatkozó kérdésekre adandó feleletek iránt, a melyekre nézve sajnálattal vette észre a kamara, hogy nagyobb részint épen átalakulása korszakában érkezvén; a különben is rövidre tűzött határidők elteltek, s így véleményezésével elkésett, kivétel képez azonban a d) pont alatt említett sójövédéki ügy, a mely felett az erdélyi gazd. egylettől kiküldött bizottmányban egy tag által a kamara is részt vehetett, s az f) pont alatt felsorolt földadórügy, a melynek határideje még nem telvén le, véleményes jelentésétél végett Korbuly Gergely elnökölte alatt Akeszmán Samu és Pataki

politikai mozzanatokból származtatja. A társadalmi ellentét alapját részben a déli inkább aristocraticus és az északi államok kiválóan kereskedői jellegében találjuk, ez a két államesoport különböző anyagi fejlődésében gyökerezett. A déliek az éghajlat és földrajzi fekvésnél fogva gazdasági termelésre valának utalva, mit csak nagyban lehetett fizniök, ezért nagy földbirtokra igyekeztek szert tenni; ebből kifolyólag, kevésbé voltak kitéve a pénzpiacz és kereskedelem hullámzásainak, így ugyan merevebb, de azért függetlenebbeknél fogva mégis szabadlevél társadalmat képeztek. Ellenben a kevésbé pallérozott Észak eleitől óta tért nyújtott ép azon férfiaknak, kik önjerejken emelkedtek; itt az egész társadalom a polgár munkásságán s ebből eredő önállóságán nyugvók. Északon a munka a legrégbbi idők óta tisztességnek tekintett, délen, kímélettel szólva, nem tartották azt megtisztelőnek.

A kereskedői szellem és tüzet az- apálya, mely a Yankee kat jellemzi, magával hozza azt, hogy senki sem számíthat az örökös birtok nyugalmas élvezetére, hanem folyvást dolgoznia kell, hogy azt megtarthassa, gyarapíthassa. E munkásság fejt ki a Yankeeban az akaraterőt és önbizalmat, de egyszerűségét, a jótudományt, a tisztaságot, a munkát, a valódi szabadlevél kifejlődésére vezetelmét.

Legtöbb volt a nemzetgazdasági állapot különfelesége. A Dél, hol a derek középosztály hiányzott s a forgatható tüke sem volt kellő bőségben, mivel a nagyon csekély kamatot hajtó rabzsolgátsá-

István urakból álló bizottmányhoz utasították, azon megjegyzéssel, hogy e bizottmány tegye magát érintkezésbe az erd. gazd.-egylettel ez ügyben kiküldött bizottmányával.

9) Id. titkár jelenti, hogy a Bécsben megjelenő, jelesen szerkesztett Compass-Kalender szerkesztője felkérésére a kamarai tagok névsora, ugymint az utolsó választás eredményezte, megküldetett. Tudomásul lön véve.

10. A főmlgu keresk. miniszterium mult hó 28-ról értesíti a kamarát, hogy a württembergi királyi kormány Pesten kereskedelmi ügynökké a már bajor konzuli minőségben működő Wodjaner Béla nagykereskedőt nevezte ki. A főmlgu miniszterium felhívja a kamarát, hogy nevezett ügynököt működésében lehetőleg támogassa.

A gyűlés ez értesítést és felszólítást tudomásul veszi.

11. A főmlgu kereskedelmi miniszterium mult hó 12-ről közhírrétél végett megküldi egy példányát a főmlgu belügyminiszterium f. évi június 13-ról kelt azon rendeletének, a mely szerint a kereskedőknek és iparosoknak tiltva van pénzjegyekhez hasonló alakú hirdetőmennyek, czimjegyek és hasonló nyomtatványok használása és terjesztése.

A gyűlés e rendelet köztudomásra juttatására most még nem lát más utat, mint a melyet a főmlgtóság miniszterium is követett, t. i. a hirlap útján közlést; azonban ezt részéről is elégtelennek tartván, szükségesnek véli gondolkozni ennél célszerűbb módról, a melyet a kamara hasonló közérdekű rendeletek, figyelmeztetések sat. köztudomásra juttatásánál kövessen, s legelső sorban megbizza az e jegyzőkönyv 1) pontja alatt kinevezett ügyrendkészítő-bizottmányt az ügyrend tervezésénél e kérdésre is figyelemmel lenni.

12. Ezzel kapcsolatban olvastattat a főmlgu kereskedelmi miniszteriumnak mult hó 21-ről kelt ama rendelete, a mely mellett megküldi a főmlgu belügyminiszteriumnak a mérgek és mérgek szereknek megőrzése és kezelése iránt szükséges elővigyázati intézkedésekről szóló s idei június 1-éről kelt rendeletét, —

a melyre nézve a gyűlés az előbbi pont határozmányát kiterjeszti.

(Vége következik.)

A selmeozi m. k. bánya- és erdő-akademia.

Azokkal, kik kiképeztetésük végett ezen akademiát látogatni szándékoznak, az igazgatóság a következőket tudatja:

A bánya akademián az oktatás négy évi időtartamot vesz igénybe, még pedig első 2 évet az előkészítő folyam, 2 utolsóját a szakfolyam. Végzett jogászok, ha kincstári bányahatósági szolgálatba lépni szándékoznak, három év alatt végezhetik bánya-akadémiai tanulmányaikat, miután a hivatásukra nézve kevesebb érdekléssel bíró tudományok hallgatásától felmentvük.

Az erdő akademián való oktatás csak három évfolyamot foglal magában, melyeknek elseje az előkészítő folyamat, két utolsója a szakfolyamat képezi.

Az előadások magyar nyelven tartatnak a bányászati szakfolyam kivételével, a melyben egyelőre még 1869/70 tanévben mindkét évfolyamban német az előadás; 1870/71-ben azonban csak a második évfolyamban lesz még német, míg végre 1869/72-ben valamennyi évfolyamban magyar fog lenni az előadás.

Az 1869/70 dik évi folyam f. é. október elsején veszi kezdetét és 1870-dik évi július utolsóján végződik.

A bánya- és erdő-akadémiai hallgatók vagy rendesek, vagy rendkívüliek, vagy vendégek.

volt befektetve, soha sem létesíthetett Európával közvetlen egybeköttetést, bár ez vala árupiacza, hanem kereskedelmi viszonyában mindig az Észak gyámsága alatt állott, miből emez roppant hasznot húzott. A déli államok elszakadása által az északiak elestek volna e nagy haszontól; ezért aggodtak olyannyira azon, hogy ha a déliek az Unióból kiválnának. Ezekből megítélhetjük, miért hangulyozták az északiak az egységet, a déliek a függetlenséget.

A felekezeti különbség — miután az állam és egyház önálló Északon ugy, mint Délen — kevés gerjanagot szolgáltatott a kitéréshez.

A szerzött, Blankenburg mindkét hadviselőfél vitéségét és kitartását méltányolja. A diadal legfőbb eredménye, szerinte az Unio épségének fentartása. De ebből bizonyos szellemi felvilágosodás is fog származni, mely a nemzeti büszkeség által kímelt a köztársaságot azon anyagias irányból, mely örvény felé vezetted eddig is államjogi viszonyait, s a világ előtt rosz hírbé hozta. Oly gyűlölet ez a háborúnak, melyet még ezután kell megérlelni; ma még kevés érteke van az Ozeánon túl lakó nagy népek a költséget és szép művészetek iránt, ez a legközlelebbi nemzedéknél meg fog változni, még pedig a jelen ivadékt tettei fognak erre legerősebb rugóul szolgálni.

Müller Richárd, kinek czikkéből fordított e részleteket, melegen ajánlja e könyvet mindazoknak, kik az emberi művelődés titkos mihelyébe bepillantani vágyanak.

TÁBOCZA.

„Az é.-amerikai unio bel-harczai.“

II.

A mi az ipar fejlődése szempontjából, különösen a népek általános jólétére oly fontos gyapott termelését illeti, s a rabzsolgaság fentartása mellett szólhatott, ha joggal állítják is, hogy a néger a polgári szabadságra nincs megérve, s hogy az észak-amerikai rabzsolgaságban ezerszerre jobb dolga volt, mint afrikai hazájában: „ez okokkal diadalmasan száll szembe a legfőbb törvény, mely szerint az ember nem szabad árucikké aljasítani.“ Ez emberies igazság gyakorlati kezesztélvételében rejlik azon győzelem nagy fontossága, melyet az Észak a Dél felett kivívott; ez azon nagy nyereség, mely abból az emberiségnek jutott.

Azonban tévednénk, ha e szellemi eredmény fölfevéséből vonnánk következtetést azon működő erőkre és a kiltűzött célra, mely a hadviselő feleket irányzta, a harc és azt megelőzőtt küzdelem tartama alatt. Sajátoságos jelensége az emberi nem fejlődésének az, hogy a kézzelfogható realitásból az ideális nézet vagy meggyőződés jelképe emelkedik ki, sőt néha a legmagasztosabb és dicső alkotások anyagi törekvések alapján létesülnek. Így a nagy francia forradalom arra törekedett, hogy az elkor-

had nemesi, papi- és egyeduralmi gazdálkodásnak véget vessen; mi lesz a kezdetből, mely szellemi vívmányokat fog az eredményezni, 1789-ben senki sem sejté. Ép így az é.-amerikai államok összeköttözése kezdetén az Észak sem volt elhatározva a rabzsolgaság eltörlésére, de a déli államokról sem állíthatjuk, hogy barbar és önzök lettek volna. Sőt inkább ép déli államférfiaknak köszönhetette az Unio azt, hogy a szabadlevél kifejlődés és politikai hatalom oly magas fokára jutott el, míg az Észak csak lassan emelkedett hasonló politikai jelentőségre. Csak miután az egyensúly némileg helyre állott, szerezhettek érvényt a számosabb népesség, nagyobb gazdagság, az ő világgal szőtt számosabb összeköttetés és a rabzsolgatótartástól való mentesség tényezői. Mióta ez utóbbi csak a déli államokban állott fenn, é

A rendes hallgatók minden tantárgyat kötelesek hallgatni a megszabott tanterv szerint (a végzett jogászokat kivéve); holott a rendkívüliek a tantárgyakat és azoknak rendjét némi megszorítások mellett szabadon választhatják.

Az előkészítő folyamba lépni szándékozó mindkét rendű hallgatótól kívánatik, hogy vagy érettségi bizonyítvánnyal, vagy a felső reáltanoda mind 3 osztályának kielégítő bizonyítványával igazolják magukat.

Rendkívüli hallgatóknak azonban felvételtetik az előkészítő folyamba bárki is, ha elégséges előképzettségét, az az olyant, a milyent felsőgymnasiumon vagy felső-reáltanodán nyerhetni, felvételi vizsgálata, melyért 20 frtnyi díj fizetendő, bebizonyította; sőt felvételtetik közvetlenül a szakfolyamba akkor is, ha magát az előkészítő folyam tantárgyaiból való felvételi vizsgának jó sikerrel alávettette, vagy pedig elegendő előképzettségét megegyezemi bizonyítványokkal kimutatta.

Államszolgálatba csak végzett rendes hallgatók szoktak felvételtetni.

A vendéghallgatók sem előképzettségük kimutatására, sem valamely tanterv betartására, sem vizsgák letételére nem kötelezettek; de szabadságukban áll, szintugy, mint bárki másnak, a ki magának az illető tudományt bármilyen és módon megszerzte, akármely tantárgyból, 20 frtnyi vizsgadíj fizetése mellett, vizsgát adni. Vendég-hallgatók az akadémiái igazgatóságánál való előleges jelentés után csak önállóan egyének vagy oly fiatal emberek vétetnek fel, kik arra szülnök, vagy gyámjuk hiteles meghatalmazását képesek előmutatni.

A tanítás az akadémián minden rendű hallgatók számára ingyen történik, de szükséges, hogy az akadémiába rendes hallgatók belépni kívánók felvételi folyamodványaihoz szülnök vagy gyámjuk hiteles nyilatkozatát csatolják: mely szerint a gyakorlati kirándulások költségeinek fedezhetőségét is (évenként mintegy 50 frt) igazolják.

A felvételi vizsga mellett belépő rendkívüli hallgatóknak és vendégeknek legalább 18 éveseknek kell lenniük.

A felvétel a selmezi bányász- és erdő-akadémia igazgatóságához benyújtandó, a szükséges bizonyítványokkal, és mellékletekkel ellátott írásbeli folyamodványok következtében történik, mely folyamodványok legfeljebb október 6-ig nyújthatók be, későbbben érkeztek tekintetbe nem vétethetvén.

Minden hallgató tartozik felvételekor egyszer s mindenkorra, ha tanulmányait félbe nem szakasztja — 5. o. é. forintnyi beiktatási illetéket befizetni. Ösztöndíjak. A bányászakadémia számára 30 bányászati és 6 bányász-érettség, és az erdő-akadémia számára 12 erdőészeti ösztöndíj évenként 210 forinttal van rendszeresítve, melyek azon rendes növendékeknek adományoztatnak, kik vagyontalanságuk mellett kitünő tanulmányi előmenetelt, kitartó szorgalmat és helyes magaviseletet tanusítanak.

Van azonkívül a végzett jogászok számára bányahatósági, évenként 300 forintos — és erdőügyi ifjak számára 6 erdőészeti erdőügyi országos 300 forintos ösztöndíj.

Napi hírek.

— A honvédszászló-szalagokat magas állású úrnők fogják rendeltetési helyükre juttatni — és pedig — mint eddig megtudhattuk — a pesti (1-ső) zászlóalj a birodalom legelső aszszonya, Királyné és Felsege, — a kolozsváriét (30.) gr. Andrássy Gyuláné és nmlga; — az abaujéti (39.) Erzsébet főgnő, — a dél-pozsonyiét (58.) Mária belga királynő, — a budai (63.) zászlóaljét Clotild főgnő és a zágrábi (80.) zászlóaljét b. Rauch Lóvinné és nmlga. — A nevezettek egyszersmind keresztanyjai is lesznek az általuk ekként feldisített zászlóknak; a zászlószentelésen személyesen, vagy képviselőik által résztvevőndvén.

— Kolozs megye f. hó 21-kén tartja évnegyedes bizottmányi gyűlését.

— Téli fejszék, a szinészek, már szálalogni kezdenek városunkba. Többi közt itt látjuk a Tanner-párt is. — Egészen másforma téli vendéglő ir a „H. Ztg.“ jelentvén, hogy a szobeni és fogarasi hegyek hótól fehérlenek.

— A tűzértségi iskolák a hadseregnek és Felsege jüvábagyása következtében újja szerveztetnek, s ezenül két egymástól független osztályra oszlanak. Az alsóbb osztály főképp tűzér-áltisztek képzésére van szánva, s ebbe oly fiatal emberek vétetnek fel, kiket tehetségük képesit arra, hogy használható áltisztekké válhatnak; a második, felsőbb osztályba olyanok vétetnek fel, kik tudományos előismeretekkel bírnak, s az innen kilépők a tűzértségi iskolákba vétetnek át. — Ez utóbbi osztályba lépnek azon önkéntesek is, kik egy évi szolgálatra a tűzértséghöz állottak be.

— Pályázat hirdettetik az úrességben levő oláh-topliczai kir. postamesteri állomásnak tisztiszerződés mellett leendő újbóli betöltésére. Hatánap sept. 15-dike.

— Az igazság számos barátja alírással Bukarestben aug. 22-én „Egy szót“ ot intéztek Czelder Mártonhoz, mely így végződik: Utálattal fordulunk el öntől, és ezennel tudtára adjuk, hogy ez legutolsó szavazatunk önhöz, kit egy honi lap nyil-

tan hazaárulónak bélyegzett, mi pedig valóságunk és nemzetiségünk gyalázatos típrójának tekintjük.

— Szabó Sámuelről, ki ez időszerint a kolozsvári ev. ref. kollegium tanára, s az „Erdélyi Gazda“ szerkesztője, évek előtt a következőket írta Szemere Bertalan közelebről megjelent „Naplója“ (III. kötet): „Ide érkezett Szabó Sámuel, ki Maros-Vásárhelyt a chemiát fogja tanítani. Jeles fiatal ember, tevékeny, ismeretei alaposak. Sokat várok tőle. Első fiatal ember, kihen 9 év óta örömem telt.“

— József főhg a honvédség főparancsnoka — mint írják — e hó végével a kolozsvári tanosztályt is megszemléli.

— Gyilkosságok statisztikája. Kiszámították, hogy Olaszországban 1867-ben 2626 gyilkosság történt, s ez körülbelül így áll minden évben, tehát minden 10,000 emberre 11 gyilkos esik, míg Spanyolországban 8, Svédhonban 2, Angliában 1. Legkevésbé gyilkosság fordul elő Belgiumban.

* Megjelent az „Erdészeti Lapok“ nyolcadik évfolyamának VIII. és IX. füzet. E kettős füzet tartalma következő: Vihar okozta károk a körösmezei erdőhivatal kertletében. Kirándulás Erdélybe (vége). Az abrudfalvi kir. uradalom erdősegei 1848/49-ben s azon innen. Országos kiállítás Pesten. Elmékedés és javaslat gazd. f. tanintézetünk ügyében. Egy levél a vadászati törvényjavaslat tárgyában. Megjegyzések a fennebí levélre. Vadruca vadászatok Sóron. A fogolyjércék kímélése vadászat közben. Toldalék a fészkek edényekhez. Értesítvény a debreczeni orsz. gazd. fels. tanintézetéről. Kitünő erdészek arcképcsarnoka. Magyar erdei termény-bank. Légtűnteti észleletei Selmezen. Tudósítás a m. rsz. kiállítás ügyében. Különböfélék: E lapok szerkesztője. Az orsz. erdőészeti egyesület. Richard abbé a források felkeresésénél. Agoser. A mancinello fa Belgiumban stb.

— Gróf Ráday Gedeon kir. biztos Szabókára érkezett s már ott tartózkodása után 4 óra mulva 11 óragdát s 2 gyanus egyént fogatott el, kiknél temérdek vásznai, selymet, órát, gyűrűt s egyéb csecebecsét találtak. Onnan Zomborba utazott a királyi biztos, hol két rendbíztost, kik a rablókkal cimboráskodtak, függesztett fel hivatalától.

— A budai városkapitányság nagy-szerű kutatást tartott, melynek oka a következő volt: Egy kőmives legény, ki egy leányt akart kivinni Konstantinápolyba eladni, elfogatott s bezárattott. A kőmives legénynek minden pénzét, mit zsebében találtak (26 frt) elvették. Azonban kabátja gallérijába még 500 frt volt bevarva, mit börtön-társai valamiképp észrevehet, míg a pénz tulajdonosa aludt, kifejtették. A kőmives legény kárát észrevehet, legott lármát csapott s a kapitányság a nyomozást azonnal megtevé, 350 frtot egy kefének üres fogójában s a többit egyik rabnak eszmaszárában találtak meg. E lopásban 8 ember volt részes.

— A világ minden vasutvonalai között legnagyobb a személyszállítás a londoni földalatti vasuton (metropolitan railwag). E vonalon folyó év első felében nem kevesebb, mint 20,087,809 személy szállítottatott.

— Júhnyírás gőzgéppel. Egy francia újság tudósítja ezt írja: „Közelebről egy kis rézből készült gőzgépet láttam, mely a jühtenyésztők üzletében, gypajuárban lényeges változásokat fog előidézni; jübot nyirtak vele. Egy kis 3 hüvelyk átmérőjű kerék forgatja, mely egy másik, késsel felszerelt kerékbe fogódik; elől egy féllihalad, mely az állat börtét védi. Eppen olyan könnyen lehet vele bánni, mintha olló lenne, de sokkal gyorsabban s pontosabban dolgozik, mint a szabad kézből nyíró ember, a nélkül hogy a jüh megvéréstől tartani kellene.

— Idegrázó jelenetnek volt tanuja Páris legközelebb a Hypodromban. Lukas oroszánfékező bement oroszánai közé, furkós bot helyett, könnyű lovagostorral. Alig hogy belépett, a négy királyi állat egyike egy nőtény oroszán rárohan, földre teríti, és karját marczangolni kezdi. A zavar, az ijedség, a láрма, sikoltás leirhatatlan volt, — a férfiak bátrabb része a ketrecz körül tolongott, s botokkal igyekeztek a dühödtt fenevadat véres munkájában akadályozni, mely minden érintésre fölemelte fejét, s véres fogait mutatta. Lukas életéhez már nem volt semmi remény, — mikor e pillanatban egy ifju törte magát a tömegben keresztül, s egy puskával fegyverkezve beront a ketreczbe, s a már akkor dühbe jött három him oroszánlán is athléta erővel dulakodni kezd. Csapásai szédítők, — bátorsága megrendítő, — s tekintete szűr, elannyira, hogy kevés perc mulva a fenevadak meglepetve engedik az ifjunak kivonozni a ketreczből Lukas alétt véres testét, s ordítva, morogva vonulnak vissza a lövés elől, mely után a ketrecz ajtaja becsapódik és Lukas meg van mentve. Képzeltető az a bravó, melylyel az ifju e hőstettét fogadták, ki nem volt más mint József Mendez, Lukásznak szolgálja. (L. azóta meghalt.)

Hirdetmény

a két krajczáros levelezési lapok behozatala és használata iránt.

Folyó évi szeptember 15-től kezdve a postajagztatás által bélyegzett levelezési lapok fognak kiadatni, a melyekre irt rövid közlemények az osztrák-magyar birodalom minden helyeire, távol-

sági különbség nélkül két új krajczár mérsékelt díjért fognak elszállítatni.

Ezen lapok árusítása, kiállítás és kezelése iránt a következő határozatok állapítottak meg:

1. A bélyegzett levelezési lapok minden postabivatalnál és levéljárásnál két új krajczáron szerezhetők meg, s a postára borítékolatlanul (minden hozzácsatolás nélkül) adandók föl.

2. A levelekhez hasonló módon olvasható czimvel látandók el, mely az átvevő fél, a rendeltetési hely nevét, s ha nincsenek postán maradással (poste-restante tal) megjelölve, egyszersmind az átvevő lakhelyét világosan előltüntetessék.

A rendeltetési hely mellé, ha több hasonnevű hely létezik, az ország és megye, ha pedig ott postabivatal nincsen, azon postabivatal is följelölendő, melynek forgalmi köréhez az illető hely tartozik.

A czim a levelezési lap előoldalára iratik.

3. A levelezési lap hátoldala írásbeli közleménynek van szánva.

A közlés, valamint a czim tintával, ónnal, vagy szines krétával stb. írható föl; mindazáltal tekintettel kell lenni arra, hogy az írás olvasható és tartós legyen.

4. A levelezési lapok egyelőre csak az osztrák-magyar monarchia helyeire küldhetők el, s jegyekkel bérmentesített levelek módjára adandók a postára.

Ajánlatozások a közönséges ajánlati illeték mellett történnek. Az ajánlatért járó levéljegy a hátoldalon az „írott közlemény“ fejcím mellé ragasztatik.

5. A levelezési lapnak a czimíraton följelölt rendeltetési helyről más belföldi helyre való utánküldéséért, vagy a földadás helyére való visszaküldéséért további külön díj nem szedetik.

6. A levelezési lapok kézbesítéséért oly helyeken, hol kincstári levélhordók nincsenek alkalmazva, 1 krajczár kézbesítési illeték fizetendő.

7. A postaintézet a közleménynek tartalmáért nem vállal felelősséget.

Mindazáltal a postabivatalok utasítva vannak, hogy a levelezési lapokat csak úgy, mint az a helytelen kitételekkel czimzett levelekre nézve van előírva, a szállításból, illetőleg kézbesítésből rekeszszék ki azon esetben, ha észreveszik, hogy a közlemény által illetlenkedés, becsületesértés vagy más vétkes cselekvény czéloztatik.

8. A levelezési lapok, ha vigyázatlanság vagy véletlenség folytán a földadás előtt haszonvehetlenekké válnak, 1 krajczár díj lefizetése mellett s azon feltételek alatt cserélthetnek ki, melyek a hasznavehetlenné vált levélborítékok kicserélésére nézve vannak megállapítva.

Pesten, augusztus 25-kén, 1869.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterintől.

KÜLFÖLD.

Napoleon császár állapotára vonatkozólag a „Moniteur universel“ f. hó 1-ről ujjal constatirozza a javulás gyors haladását. A császár aug. 31-kén a reggeli után egy óránál tovább sétált a kertben, s Trevisse marquisival beszélgetett. A nap folytatában elfogadta Napoleon herceget, s egyik megyefőnököt. — 6 óra felé Nelon és Fauvel urak második látogatásukat tevék s St. Cloudban ebédeltek. — F. hó 1-én a császár szokottánál korábban kelt föl, s a minister tanácsülés már fél 10 órakor megkezdhetett. Annak egész tartama alatt a császár elnökölt. Lebonf tábornok egy új rendszer szerinti karabélynak két mintáját terjeszté eléje. 1 órakor a ministerek Párisba tértek vissza, mire a császár reggelizvén, később cabinet főnökével, Cerotival dolgozott. A chalonsi táborba utazást a „Moniteur“ bizonyosnak tartja, az azonban majd csak a császárné visszatérése után fog történni. Azon közlést, mintha dr. Chelius, Heidelbergből a császárhoz hivatott volna, a „Moniteur“ koholmánynak nyilvánítja.

Róma, sept. 4. Illetékes helyről hallani, hogy a francia megszálló sereg még szeptember folyamában el fogja hagyni Civitavecchiát.

A „France“ szerint a törvényhozó testület valószínűleg szeptember második felére össze fog hivatalni, de csupán a követ-igazolások befejezése végett, s erre november közepéig el fog napóttatni. Időközben mindazon választások meg fognának történni, melyek a kamra kiegészítésére szükségesek.

A France ban olvassuk: „Ha a világ-béke megzavartatik, az nem az egyetértés és egység tiltakozásainak róható fel bűnül. A hymnus a békülkenység jótéteményei felett, ugy látszik, az új s a régi világ nemzeti dalává lett. Tegnap Beust gr. volt az, ki a béke fentartása iránti óhajait fejezte ki; ma pedig Angolország s az éjszak-amerikai Egyesült-Államok azok, melyek a harvardi és oxfordi egyetemek közötti nemzetközi hájóversenyek alkalmából a legszívélyesebb üdvözlésekkel és bókokkal hámozák el egymást. A banketten, mely a kristálypalotában tartatott meg, az elnök, Layton úr elragadtatva lelkesültségében így kiáltott föl: Mi eredetileg mindannyian angolok vagyunk; születünk légyen akár az atlanti tengeren innen, akár túl; és remélem, hogy ha kettős házánk barátságban marad, képesek leszünk biztosi-

tani a világ szabadságát s kezkeskedni annak jóléte iránt. E kívánságot mi is elfogadjuk.“

Mint a „Times“-nak Konstantinápolyból távirják, Talant-pasa, az al- király titkára, aug. 30-án indult el onnan a nagyvezér választás vivén magával az al- király levelére. Ezen válasz a szultán meglegedését fejezi ki az al király fölvilágosításával; azonban azt arra szólítja föl, hogy a portára rubazza át az Európában megrendelt új páncélos hajókat s hátültöltő puskákat; hogy szárazsi haderejét a kiszabott határok közt tartsa, hogy az egyiptomi adókat szállítsa le, hogy a pénzügynek szabályszerű évi kimutatását tétessse közzé, s hogy külkörmányokkal semmi egyenes szerződési alkudozásba se bocsátkozzék.

Irlandban a helyzet, a már elfogadott egyházi s a kilátásba helyezett agrarius reform daczára, nem igen javult. — Castlebarból jelentik, hogy egy Hunter nevű földbirtokos, házából 5 angol mérföldnyire meggyilkoltattott. Neje, fia s szolgáljával együtt tért vissza Newportból, midőn a gyilkos kocsijárhoz rohanván, két lövést tett rá, melyek őt tüstént megölték. Ezen büntényre valószínűleg egy bérlő elleni törvényszéki lépések adtak alkalmat. A rendőrség a tettest nyomozván, két gyanus személyt fogott el.

Legújabb.

Fiume, sept. 5. Az üdvözölő estély fényes volt; az Akadémia kertjében nagyszerű lakoma, melyen egymást érték a lelkes pohárköszöntések. Matkovich, Garcics, Valusebnigg, Brelich, Dr. Bruzay olaszul szólottak, utánok többen magyarul köszöntöttek. Vernoda, a polgármester Fiuménak Magyarországra keblezését hangsúlyozta.

Fiume, sept. 6. A gyűlés megnyit. A pompás nagy színház, mely fényesen fel volt díszítve, kivilágítva, minden zugában tömve volt. Az utcák tele néppel, a hajók összes lobogóikat felvonták. Vécsey tartá a megnyitó beszédet magyarul és olaszul; ropant éljenzéssel fogadták. Azután Vernoda üdvözölé a gyűlést előbb olasz, majd magyar nyelven, mi viharos lelkesedéssel fogadtattott. Halász szép beszéddel mond köszönetet Fiuménak, s kiemeli e gyűlés korszakot alkotó jelentőségét. Értekezéseket tartottak: Conte Domini, Bódogh, Balog. Arányi különösen a magyar birodalom ezredéves fennállásának emlékére alapítandó Wallalla érdekében.

Délután diszebed 1300 teritékre. Vécsey a királyi párt és az alkotmányt, Kubinyi József főhg, Vernoda a természettudósokat, Bódogh Fiumét éltették; Matkovich a politikai ellenpártot insultálta; általános ingerültség; a lármát Vécsey csillapította le: Matkovich eltávozott, a nyugalom helyreállt.

Krakó sept. 6. A „Kraj“ jelenti: A Stanislauban tegnap tartott népgyűlés azt határozta, hogy nem tanácsolandja a passiv oppositót, és a bir. tanácsba való követküldés mellett nyilatkozott, azon meggyőződésben, hogy a képviselők leteendik megbízatásukat, vagy odahagyandják a bir. tanácsot, ha a galicziai tartománygyűlés határozatai elvettettek, vagy ha hat hét alatt az összejelülés után napirendre nem fognak kerülni.

Madrid, sept. 6. Az „Imparcial“ lehetetlennek nyilatkoztatja Montpensier herceggel jelöltségét, mivel az különböndalmakat — névszerint Angol- és Poroszországgal — fogna előidézni. Nevezett lap Alfons infans jelöltségét is ellenzi. A haditanács Figuerasban két earlistát halálra ítél, azonban remélik, hogy a halálbüntetést átváltoztatják más büntetésre.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

Nyilatkozat.

A Segesvárt megjelenő politikai lap mellett a folyó év augusztus hava 13-áról közölt nyilatkozatomban felkértem ugyan e két testvérhon hirlap szerkesztőseit arra, miszerint a Felső-Fejérmegyében még fenforgó úgyről legalább annak végleges lejártaig közléseket óvatossággal vennének fel, mindazonáltal a „K. Közöny“ idei 102. számában Felső-Fejérmegye felirattal „Cserefalvi“ alnév alatt — különösen azon okmányok csillagjegyzeteit sophismákkal megbírálólag, melyeket nyilatkozatommal közzétenni jelenttem — egy a tényállásokat elferdítő tudósítás jelent meg. **)

Időelőttinek tartom a kiküldött kormánybiztos eljárása körül történeteket az ezeket megbizonyító okmányok közzétételével felmutatni; bevárom a fömlétőség magyar kir. belügyminiszteriumhoz bejelentett és folyó év augusztus hava 17-éről fel is menesztett felterjesztésem méltányos és a törvényekkel megegyeztethető ellátását, mindazonáltal kimondom azt, miszerint pártom nincs, nem is kell és egy föispánnak nem is szabad hogy legyen. Embereimnek tartom pedig mindazokat, a kikt az egyesült Magyarhonban hazájukat szeretve — a törvényeket és becsületeséget szem előtt tartva — ernyedetlen buzgalommal teljesítik minden utógon-

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtóhatósággal szemben vállal felelősséget a szerk.

**) A kérdéses tudósítást teljesen megbízható kezekből vettük.

dolat- és érdekek nélkül honfiai köteleket, és áldozni tudnak a közérdekért és közjobbért. És miután tettek tanúsítást, hogy a közéletben ezen elvek szolgálatát minden léptem irányadóként, megdöntetlenül provocationnak tűnik fel a Cserefalvi alnád közölt tudósítás; mert ezek beküldésekor feltételeznie kellett azt, hogy egy komolyan gondolkodó uriember már csak kiméletességéből sem bocsátkozhatik egy ferde tudósítás részlete megzafálásába. Történetek és történetek a megyékben törvénybe ütköző események, amelyeknek a kormány alapos tudomására juttatása mindenkinek, és különösen kik arra hivatva vannak, kötelemük, de azokat hirtellegre pellengérré tenni, né-

zetem szerint, egy morális gyilkosság elkövetését teszi, s a sajtószabadságot arra, felhasználni, hogy az olvasó közönséget, nemkülönben a magas kormányt rágalmozások és elferdítésekkel tévítve vezeti, annyit tesz, mint az alkotmányos szabadság legszebb vívmányával visszaélni, mit azonban eddigi tapasztalásom szerint jó hazafiak nem is tettek.

Végül kénytetve vagyok felismertetni azt, hogy hol rejlik — a kormánybiztos úr ő méltósága megnyitott beszéde szerint — annyi, megannyi csaldélet feldolgoása titka, abban t. i., hogy törvénybe ütköző hivatalos hibákat, mulasztásokat stb. nem néztem el, s a fennálló rendszabályok értelmében

pontos és szigorú kötelelem teljesítést és rendet követtem. És hogy e tölem hiba volt, ellenben a törvénybe ütköző hibák és a közigazgatás, valamint a törvénykezésre káros hatással levő törvényes függés megtagadása mint érdem és erély mutatott fel, ezt tanúsítja az aug. hava 4-én a kormánybiztos elnöke alatt vezetett jegyzőkönyv. Itt rejlik a Felső Fejérmegyei eseményeknek, annak egész archívumával bebizonyítható titka, mely a sok főispáni áspirások hozzájárulással — szunyog nagyságából — ma már elefantáttá nőtték ki magukat. Fejérmegyei sept. hó 1-én, 1869. Ifj. gróf Haller Ferencz, főispán.

Távirati tudósítás a Léosi borszeről.

Sept. 6-dikán: 5%, Metaliques 100 frt 59.90. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 69.—. Kamat 59.90. 1860. Kölcsön 95 50. Bankrészvény 735. Hitelezési részvény 297 frt 271.50. London 10 ft st. 125 frt 20%, kr 121.75. Ezüst 119.—. Cs. királyi arany 5.80.

Földtermentesítési kötvények: Magyar 79.—. Temesi 76.—. Erdélyi 77.—. Horv.-Slavon 81.—.

HIVATALOS.

Sz. 709. 1869.

(460)

(2—3)

Árverési hirdetmény.

A Déésaknai m. k. Sóbánya hivatalnál a só és vízhozó járgányhoz kellő fogat előállításra folyó év **September 24-én délelőtti 9 óra**kor a Déésaknai hivatali irodában árverés útján a kevesebbet vállalkozóknak kiadatik.

A bérlet kezdődik 1870-ik év január 1-ső éntart 1872. December 31-ig. Mindenki, a ki az árverésben résztveszen, tartozik bántatpénzzel 100 frtot előre letenni. Az árverés megkezdése előtt írásbeli lepecsételt ajánlatok is elfogadhatók, de csak 23-ik September délutáni 6 óráig, hasonló bántatpénzzel ellátva, melyek csak az árverés végén bontatnak fel.

A szerződési feltételek a Déésaknai m. k. sóbánya hivatali irodában bővebben megtekinthetők.

A vállalkozó köteles 1000 frt. biztosítékot vagy készpénzben, vagy magyar vasuti kölcsönkötvényekben, vagy földhitelezési záloglevelekben vagy pedig fekvőségben lekötöni.

M. k. Sóbánya hivataltól.

Déésaknán, 1869. September hó 1-én.

Szám 855. civ. 1869.

464

2—3

Árverési hirdetmény.

Szászvárosszék és város tanácsa, mint törvényszék által közhírré tétetik, miszerint Abt Ernő végrehajtató részére 1000 frt tőke követelése és járuléki kielégítése végett Győrffy Zsigmond szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvároson 312 ház szám alatt fekvő és 3400 frta o. é. becsült házának és telkének végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén, ennek foganatosítására első határidőül folyó évi **September 22-kén**, szükség esetében második határidőjéül ugyan csak folyó évi **Oktober 27-dik** napjának mindenkor délelőtti 9 órája a helyszínen tüzetik ki, következő árverési feltételek alatt.

1) A Szászvároson 312 ház szám alatt fekvő háznak, a kikiáltási ára a becsár 3400 frt o. é. és csak is a második határidőn adattathatik el a becsáron alól is.

2) Az árverezni kívánók tartoznak bántatpénz fejében az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben letenni, a bírói kiküldött kezeihez, mely bántatpénz a vétel ár felosztása alkalmával nem fog beszámítóni, az első részletbe.

3) A vevő köteles a vételért ezen törvényszékhez következő részletekben az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt lefizetni és pedig 1400 frt o. é. az árverés napjától számítva 2 hónap alatt, a fennmaradt részt pedig következő 2 hónap alatt, vagy pedig ezen fennmaradt részre vonatkozólag, a többi hitelezőkkel és végrehajtást szenvedettől egyezkedjék.

4) A legtöbbet ígérő vevő az ingatlan vagydonossá válik a vételnappján kezdve, haszonvételi birtokába azonban csak is folyó évi September 29-én lépik. Tartozik azonban a vétel napján kezdve a megvásárolt fekvőség minden terheit, az adókat, katona beszállásolást, igazításokat, s más községi tartozásokat sajátjából hordozni, valamint hogy a történetből eredendő kár is ötöt illeti.

5) A végrehajtató, vagy az ő felhatalmazottja, a bántatpénz letétele nélkül is árverezhet és a megvevés esetében a vételárnak az ő követelését füllülő részéről felelős.

6) Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a letett 10% bántatpénz a végrehajtást vezető javára fog esni, mint leszámítolási összeg, és akármely érdekelt fél kérelmére az ingatlan, a vevő veszélyére és költségére újabbán árvereztetni, s a kifizendő csupán egy határidőn az előbbi vételáron alól is el fog adatni.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék szék helyén, vagy ennek közelében lakkak, felszólítatnak, hogy a vételár felbontása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen törvényszék szék helyén megbizottat rendeljenek és azok nevét az eladásig jelentsék be; mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prts. 433. és 466 §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb körülírt fekvőség iránt tulajdoni, vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vének — igény kereseteiket a hirdetésny közétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen törvényszéknél nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolva, igénylők egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Szászvárosszék tanácsa mint törvényszék.

Szászváros, 1869 évi Augustus hó 12-kén.

Sz. 856. civ. 1869.

(465)

(2—3)

Árverési hirdetmény.

Szászvárosszék és város tanácsa mint törvényszék által közhírré tétetik, miszerint Abt Ernő végrehajtató részére 1000 frt tőke követelése és járuléki kielégítése végett, Gestalter József szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvároson 306 ház szám alatt fekvő és 4186 frt o. é. becsült házának és telkének végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén, ennek foganatosítására első határidőül folyó évi **September 15-én**, szükség esetében második határidőjéül folyó évi **Oktober hó 20-ik** napjának mindenkor délelőtti 9 órája a helyszínen tüzetik ki, következő árverési feltételek alatt:

1) A Szászvároson 306 ház szám alatt fekvő háznak a kikiáltási ára a becsár: 4186 frt o. é. és csak is a második határidőn adattathatik el a becsáron alól is.

2) Az árverezni kívánók tartoznak bántatpénz fejében az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben letenni a bírói kiküldött kezeihez, mely bántatpénz, a vételár felosztása alkalmával nem fog beszámítóni az első részletbe.

3) A vevő köteles a vételért ezen törvényszékhez következő részletekben az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt lefizetni és pedig 1400 frt o. é. az árverés napjától számítva 2 hónap alatt, a fennmaradt részt pedig a következő 2 hónap alatt, vagy pedig ezen fennmaradt részre vonatkozólag a többi hitelezőkkel és végrehajtást szenvedettől egyezkedjék.

4) A legtöbbet ígérő vevő, az ingatlan vagydonossá válik, a vétel napján kezdve, haszonvételi birtokába azonban csak is folyó évi September 29-kén lépik. Tartozik azonban a vétel napján kezdve a megvásárolt fekvőség minden terheit, az adókat, katona beszállásolást, igazításokat, s más községi tartozásokat sajátjából hordozni, valamint hogy a történetből eredendő kár is ötöt illeti.

5) A végrehajtató, vagy az ő felhatalmazottja, a bántatpénz betétel nélkül is árverezhet, és a megvevés esetében a vételárnak az ő követelését füllülő részéről felelős.

6) Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a letett 10% bántatpénz a végrehajtást vezető javára fog esni, mint leszámítolási összeg, és akármely érdekelt fél kérelmére az ingatlan a vevő veszélyére és költségére újabbán árvereztetni, s a kifizendő csupán egy határidőn az előbbi vételáron alól is el fog adatni.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék szék helyén, vagy ennek közelében lakkak, felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen törvényszék szék helyén megbizottat rendeljenek és azok nevét az eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prts. 433. és 466 §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb körülírt fekvőség iránt tulajdoni, vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vének, igénykereseteiket, a hirdetésny közétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, ezen törvényszéknél nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolva, igénylők egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Szászvárosszék tanácsa mint törvényszék.

Szászváros, 1869 Augustus hó 12-én.

Szám 857 civ. 1869

(466)

(2—3)

Árverési hirdetvény.

Szászváros szék és város tanácsa mint törvényszék által közhírré tétetik, miszerint Abt Ernő végrehajtató részére 1000 frt tőke követelése és járuléki kielégítése végett Magyar János szászvárosi lakos végrehajtást szenvedettől lefoglalt Szászvároson 21. h. sz. alatt fekvő és 2272 frt. 50 kr. o. é. becsült házának végrehajtás utján elárverezése elrendeltetvén, ennek foganatosítására első határidőjéül folyó évi **september 29-ike**, szükség esetében második határidőjéül ugyancsak folyó évi **november 3-ik** napjának mindkét esetben del előtti 9. órája tüzetik ki a helyszínen, következő árverési feltételek alatt:

1. A Szászvároson 21 szám alatt fekvő háznak a kikiáltási ára 2272 ft. 50 k. becsárban állapítatik meg, és csak is a második határidőn adattathatik el a becsáron alól is.

2. Az árverezni kívánók tartoznak bántatpénz fejében az ingatlan becsárnak 10% készpénzben letenni a bírói kiküldött kezeihez, mely bántatpénz a vételár felosztása alkalmával nem fog beszámítóni az első részletbe.

3. A vevő köteles a vételért ezen törvényszékhez következő részletekben az árverés napjától számítandó 6% kamattal együtt lefizetni; és pedig 1400 frt. o. é. az árverés napjától számítva 2 hónap alatt, a fennmaradt részt pedig következő két hónap alatt, vagy pedig ezen fennmaradt részre vonatkozólag a többi hitelezőkkel és végrehajtást szenvedettől egyezkedjék.

4. A legtöbbet ígérő vevő az ingatlan vagydonossá válik a vétel napján kezdve, haszonvételi birtokába azonban csak is folyó évi September 29-én lépik. Tartozik azonban a vétel napján kezdve a megvásárolt fekvőség minden terheit: az adókat, katona beszállásolást, igazításokat s más községi tartozásokat sajátjából hordozni, valamint hogy a történetből eredendő kár is ötöt illeti.

5. A végrehajtó vagy az ő felhatalmazottja, a bántatpénz letétele nélkül is árverezhet, és a megvevés esetében a vételárnak az ő követelését füllülő részéről felelős.

6. Ha a vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a letett 10% bántatpénz a végrehajtást vezető javára fog esni mint leszámítolási összeg, és akármely érdekelt fél kérelmére az ingatlan a vevő veszélyére és költségére újabbán árvereztetni s a kifizendő csupán egy határidőn az előbbi vételáron alól is el fog adatni.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen törvényszék szék helyén, vagy ennek közelében lakkak, felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett ezen törvényszék szék helyén megbizottat rendeljenek és azok nevét az eladásig jelentsék be, mert ellenkező esetben a részükre hivatalból kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prts. 433. és 466 §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a fentebb körülírt fekvőség iránt tulajdoni vagy más igényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíthetni vének igénykereseteiket a hirdetésny közétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt ezen törvényszéknél nyujtsák be, különben azok a végrehajtási árverés foganatosítását nem gátolva, igénylők egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Szászváros szék tanácsa mint törvényszék.

Szászváros, 1869 Augustus hó 12-én. y

NEM HIVATALOS.

(475)

(1—3)

Haszonbéri hirdetvény.

Néhai id. Duha Kristóf főörökösét illető, Tordamegyében **M.-Rücs** községében, Marosvásárhelyhez 2 óra, Sz.-Régenhez 3 óra távolságra fekvő, s **230 holdból álló földbirtok tői- és korezmajoggal ellátva**, jövő 1870 április 24-től kezdve, hat egymásután következő évekre **haszonbérbe kiadatik** minden hozzá tartozó gazdasági épületek és jó karban levő udvarházzal együtt.

Értekezhetni lehet az alólírtakkal akár személyesen, akár bérmentes levél által.

Duha Gerő Szamosújvárt, alsó-vízutca 8 sz. alatt.

Duha Iván Mező-Bándon, a kir. postahivatalnál.

Gyógyszer

mindig vérző foghús, csúszos fogfájás és fogkö- képzés ellen.

Nem csak a tudomány tekintélye, hanem egyesek tapasztalata is bizonyítja, hogy a száj s a fogak naponta tisztítása, azok egészségére nézve igen-igen szükseges, s betegségeket valamint csorvás és ideges fájalmukat elhárítja. A cél- nak megfelelő legbiztosabb szerül általánosan **POPP J. G.** gyak. fogorvos Anatherin-Szajvize Bécsben, Stadt, Bognergasse Nr. 2 van elismerve feltűlmlhat- lan hatásában csúszos és köszvényes fogfájás, könnyen vérző, torba, gyuladással foghús, annak megdagadása vagy elenyészése ellen, főleg előhaladt korban, skor- but és caries ellen, elhárítja a mesterséges vagy odvas fogak, s a dohányzás által okozott kellemetlen szájbűzt, s a szájnak kellemes frisseséget s tiszta izlést ad. Szám- talan tanúsítvány bizonyítja ezen eredménydus hatásokat. Többek közt a következő:

Sokféle gyógyszer nem volt képes mindig vérző foghússomat, csúszos fogfájá- dalmat s folytonos fogkö- képződésemet megszüntetni, míg a hirdedett Anatherin- Szajvizzal nem tettem kísérletet, a mely a fennebbi bajokat nem csak elhárítja, hanem fogaimat újjászólva újáteremté s a dohánybűzt elűzte. Erdemszerűleg ezennel nyilván- nos dicséretet mondok e vízre s POPP J. G. fogorvosnak legmelegebb hálámát nyil- vánítom. (31)

Bécs,

báró Blumau s. k.

Egy palack ára mint eddig 1 frt 40 kr. o. ért.

Kapható: Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J. és BINDER gyógyszerészek és KÁRVÁZY J. Tordán: Wolf gyógyszerész. Déésan: Krémer Sámuel. Deván: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Folbert gyógyszer. Nagy-Enyedben: Oberth J. gyógyszer. M.-Vásárhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvárosban: Leonhardt. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahban: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Vásárhelyt: Nagy Jakab. Bössörnyében: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Szinyér-Várallyán: Gerber gyógyszer. Szebenben: Sill Min., Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner. Brassóban: Fabik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. Anken C. és társa. Károly-Felvárdt: Wagner könyáros. Segesvárt: Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. Nyir- B. Misselbacher. Balázsfalván: Fülöp és társa. N.-Almdson: Beck egyházi. Bacsai B. gyógyszer. Reich, Pavlovich. Balázsfalván: Fülöp és társa. N.-Almdson: Beck egyházi. M. Gy.-Szt.-Miklóson: Mikó M. Sz.-Udvarhelyt: Bezsási Em. Földvárt: Temmer E. Brassóban: J. v. Müller, gyógyszerész.

468

2—3

Makk árverelés.

A gróf és báró Bánffy családnak Krasz- namegyében, Bogdánháza, Ballaháza, Perje, Tótfalu és Kársztelek községek határain fekvő tulajdon erdeiben lévő év évi makk- termés, folyó évi **September hó 20- kán** délelőtti 9 órakor Sz.-Somlyón alól- irl háznál tartandó nyílt árverés útján el- fog adatni; az árverési feltételek alólírtál Sz.-Somlyón időközben is megtekinthetők. Mely árverésre a bérleti szándékozók tisz- telet el meghívattak.

Kelt Sz.-Somlyón, 1869 sept. 2-án.

SZATHMÁRI DÁNIEL,

a gr. és br. Bánffy család közös

javai kezelője.

Hirdetés.

Báró Brukenthal Hermann ur felosztat- ván b.-szentmiklósi és alsó-ucsai méneseit, azokból 50, az-az ötven db., részint anya- kancza, mindegyike kihágatva és némelyik- alatt szopó csikóval, részint pedig 3 éves kancza közárverési uton eladó. A közár- verés Nagy-Szebenben a disznódi utca ke- lleti végében le 10 majorban folyó 1869-ik évi **sept. 10, 11 és 12** én fog megtar- tatni. Az ezen közárverezésre vonatkozó részletek körülmények a legközelebbi hírlapban fognak közudomásra juttatni. N.-Szeben, sept. 1. 1869.

Báró Brukenthal-féle ménes

(472) 1—2 igazgatósága.

(473)

(1—3)

A kolozsvári határon 30—40 holdra terjedő, jó helyeken fekvő **szénafű**

örökáron eladó. — Értekezhetni iránta Csulak Dániel ügyvéd- del Kolozsvárt.

(471)

(1—2)

A mező szakállí ősves korcsomai jog folyó év september hava 29-én kezd- ve egy vagy több évre, folyó év **septem- ber 24-én reggeli tíz óra**kor M. Sza- kálban a gróf Bethlen Géza udvarában tartandó nyilvános árverés mellett haszon- bérbe fog adatni. Az árverési feltételek megtekinthetők helyt gróf Bethlen Géznál.

(474)

(1—3)

Kolozsvárt az óvárban 2333 számu, az ugynevezett katona kór- házzal szemben fekvő, igen jó állapotban lévő **ház**, örökáron eladó. — Értekezhetni iránta Csulak Dániel ügyvéd- del Kolozsvárt.

(2—15)

Bányai Sámuel,

kolozsvári szőcs-mester, kolozsvar tőke- és kőbérbe tartozó minden névvel nevezhető ruha raktárát.

Ajánlja a szőcs-mester-ég kőbérbe tartozó minden névvel nevezhető ruha raktárát. Elfogad akár magán, akár postai uton minden szőcs iparágbeli megrendelés-eket, s azoknak a legpontosabb és legújnyosabb árban kiszolgáltatásokat saját felelős- sége elvállalásával igéri. Lakása Kolozsvárt bel-magyarutca 428 házászám alatt. — Raktára ugyancsak bel-magyarutca B. is in l-ház 442 szám alatt.

Alkalmom! AZ OSZTRÁK KORONAHÉRCZEGEZH.

Bécs. István-tér 7 sz. Bécs. Az egész múltévi idény raktára a vételáron alól végképen el fog adatni, (7—8)

Perccalok, setét és világos színtek, rófe 30 kron.

Mohar glaces, legjobb minőségű, rófe 40—50 kron.

Legújnyosabb skót poplin, rófe 50—60 kron.

Sullán-raye, szelött 1 frt 60 kr. most 70 kron.

Sima poplin, minden színben, 60 kron kezdve.

Selyem-kelmék. Egy fekete selyem nobless ruba, kezeséggel törés ellen 18 frt.

Setét, mindeu színre csikolt tatta, rófe 1 frt 50 kr.

Grosgrain minden színben rófe 2 frt 50 kr.

DIAMANT ÉS MÜLLER.

Mostarak kívánatra a legnagyobb készséggel küldetnek